

1. ՍԹԱՆՊՈԼ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԳԱՐԱ-ՏԵՆԻԶՏԻ ԲՈՒՍԻԱ

ᏌᏉᏉ ᏉᏉᏉᏉᏉᏉ ᏉᏉᏉᏉᏉᏉ

Բուսիանըն էլի աեաղը պաղլանա
րազ, Թիւրքիա իւզէրինէ հիւճոււ իյ
լէմէսինին մէն իոիլմէսի, հէմ Ալմթրիւ
վէ հէմտէ Մաճարիսթան իլին, բուհ
վէ հաեաթ մէսապէսինտէ պիր շէյտի
մէջ տիր :

Շարք մէսէկսինտէ, Ավսթրիա Իմ-
բէրաթօրուղունուն, վէ Ինկիթէրրանըն
բօլիթա վէ էնթէրէսաւարը պիր վէ
թըպր տըրար :

ԲՈՒՍԻՄ տէ՛վէթինին, Սէրայ-Պուր-
նունտա պուլունան Օսմանլը տօնանմա-
սը մարիֆէթի իլ թէ՛հլիքէ թահթըն-
տա պուլունմուշ օլմասը իլին, Բարիս
աճտնամսինէ գարշը մէյտանա գօյմուշ
օլտուղու մանէա, տիքիշ թութուռա-
նադ շէյ տէյիլ տիր: Անգըրը աճտ-
նամէ ապտ իօրիտիյի վադըթ, ԲՈՒՍԻՄ-
նըն Գարա-տէնիդտէ տօնանմա սաղլա-
մամասը շարթընըն է՛նէմիեթի, ապիր
տէ՛վէթլէրէ, քեամիլն մալիւմ իտի,
ԲՈՒՍԻՄ տէ՛վէթի, քէնտինի, Թիւր.
քիանըն խասրմանէ նիեթլէրինտէն վէ
ղուսվէթինտէն տիւշարը էնտիշէ օլմադ-
տէն թիր տէյի կօսթէրտիքտէ, էվթօ-
պանըն ֆէ՛շմ ու իտրաղընա Տաքարէթ
իթմիշ օլուր:

Գլըրը՝ մուհարեպէսինէ կիրիշիւտի ,
վէ Ռուսիանըն զուվվէթի էգիւտի իսէ ,
սէպէպի , տայիմա խոսոումէթտէ պու-
լունու , օյմասը իտի :

ԲՈՒՍԻՔԱՆԵՆ, ԹԻՒՐԵԿԱ ԻՆՎԵՐՆԵՆ
ՀԻՆՈՒՄ ԽԵՄԻՍԻՆ ԴԵՆ ԻԾՄԵ ԻՆԻՆ
ԳԱՐԱ-ՄԵՆԻԳ, ԿԻՐՄԱՐԱՓԻ ԿԻՐ ՀԱՒԵ
ՎԱԳ ԻՍԻԼԻՒԻ, ՎԵՆ ՀԻՆ ԿԻՐ ՔԻՄԵՆՆԻՆ
ԽԱԾԵՐՆՍՏԱՆ ԿԻՐԵՆ ԿԵՄԵՆԻ ԳԻ, ՄԵԳ-
ԳԻՐ ԴՈՒՀԱՐԿԱՅԵՆ, ԹԻՒՐԵԿԱՆԵՆ,
ԲՈՒՍԻՔԱՆ ԳԱՐԵՐ ԵՐԱՆ ԽՈՒՍՈՒՄԵՆԻՆ
ԴԵՆ ԻԾՄԵ ԽԻՆԻ ԿԻՐԻՆԻԼԻՒԻ, ՆԱՍՐԵՆ ԳԻ,
ԹԻՒՐԵԿԱՆԵՆ ՆԱՐԱ ԵՅՈՒԵՆ ԿԻՐ ԽՈՒՍՈՒ-
ՄԵՆԻՐ ԿՈՒՐՈՆՄԱՄԱՐԵՐԵՐՆԵՆ ՀԵՐԵՆԵՆ ԿԻՐ-

Պիպիլիք պիր տէվէլէթին, մէմալէքի
իշերիսնտէ պիր տէնիզի օլուպ, մէգ-
քիւր տէնիզին գըքերսընտան եարքսը
տաշիք քէնտի էլինտէ պուլունմուշ, վէ-
շաքը քի տէրխաթըր իտիմէլի տիր,
անշն էքսէրիսնի, եւիզ սէնէտէն դըս-
սա պիր միւտտէթ զարփընտա, պաշ-
գասընրն էլինտէն գաքմըշ եաֆօտ ֆէթշ
իթմիշ պուլունտուղու հալտէ, էօյլէ
պիր տէնիզի, պիթարաֆ պիր հալէ
վազ իյնէմէք, մէգքիւր տէվէթ իշին,
շայէթիէ մուճպի մէգէլէթ սանեւըպի-
լըր, լաքին չուրաքա շիրքհէտէն միւս-
թաշին տիր քի, ումուճուճ իյիլիյի ի-
շին, էօյլէ իտիմէսի լազըմ կէլմիշ տիր,

Բուսիանըն, Կարա-տէնիզ սէվահի-
լինտէ քէնտի գուվվէթինէ սահիպ օւ-
մուշ օլմասընըն թարզը, քէնտի ալէյ-
հինտէ, գուվվէթլի պիր շէհատէթ տիր.

վէ տունեանըն մէջըիր զըմասընտաւ
պիւթիւն բօլիթիգաւընն վէ հարա-
քեաթընըննէ կէօնա նէթիծէյէ մէյեա
պուռնմուշ օլմասընը իսպաթի իթմէքաի
տիր, Գարա-տէնիրիւն թէքըրտէն պիր
Ֆուսիա կէօլի օլմասընա միւսասատէ
իթմէք, Գըրըմ մուհարէպէտի իւն էլտէ
իտիւնն սէմէրէյի պօզմասընա, վէ Բէթ-
րօնմուն բօլիթիգաւընը թէքըրալէն թա-
ղէլէմէսինն, տալվէթ օղոււմագ տիմէք
տիր :

ԲՈՒՍԻԱ տէլէվիզիոն, Գարա-տե-
նիգ հագգընտա օլան նիեէթ ռ էքքեւա-
րըը ապա կիգ լեմէմիշ օլմասընա չիւհէ
ճայիգ տէյլ տիր, շու կէչէն պիր դաշ
ենէն զարֆընտա ԲՈՒՍԻԱտա իսքեան ի-
տէն եախօտ ԲՈՒՍԻԱլըլար ճէմբէէթին.
տէ պուլունանլար, հէր սընքօտան օ-
լան ԲՈՒՍԻԱլըլարըն, աթիտէքի մէալտէ
պիր լիսան գուլանմագտա օլմալարընը
իլիթմիշ օլմալը տոր :

Իշխանական տիպեր :

— Գարաւ—տէնիզտէ օլան՝ մէկըրմըզ
հազըրնտա, Բարիս ահսնամսինտէ
մինսնէրին պուլունան շարթլարա, մէճ-
պուր պուլունտուրումուզ միւտտէթտէն
պիր տազըրզ տահա զիեատէ թէհամ:
միւլ իթմէ՞ք մէյլիեաթըրնտա պուլուն,
մազտտերզ տէյի գանն իտէրսինիզ:

Պահհ տիր քի, Գրբբմ մուհա,
րէպէսնտէ կէօրմիւշ օլտուղուսուղ ֆէ-
լաթիթլէրտէն նաշի, շիմտի մէվնուտ
պուլունան շարթլարը գապուլ էլլմէն
մէնպուր օլտուղ, իմտի, մէգքիւր պօ-
նունաուրուղու պիր թարաֆա աթմանա
միւլթիտիր օլանա տէկին, անընլա պա-
րընլալընդ, լաքին շունա լէնէմին օլուն
քի, պիր ֆուրասաթ գուհուրա կէլի
կէլմէ, վէ ասքերիէն էլթիթիլա արբմը
լէնքիլ օլուր օլմաք, տէր հալ Գարա-
տէնիդտէ օլան գուվվէլթ վէ մէվգըմըզը,
լէնքարէն իտաաա իտէնէ լիգ տիր,

Պոռնոսան զիեատէ պիր չէյ սեօյէ-
մէ լիբաւէն, տիգ գաթիլ սուրբթտէ իճ-
թինապ իտէրէր իտի. լաքին թէվա-
րիթտէն, վէ Բուսիանըն, Մաճարիս-
թանտա, վէ Պապը-ալինին խրիսթի-
եանլըգ Էեալէթլերինտէ իճըայէ գօյ-
սուղղու տէսիւլէրտէն գընաս իւրիտիք-
տէ, աշիքեար Կէօրէնէրը քի, Բու-
սիանըն, մէգքիւր Պուվլէթի թէքըարէն
ստէն իթմէլիք իտտուապընտա պուլու-
նմուշ օմարը, Թիւրքիեան, վէ Պորազ
իշինէ գարշըր, իԼք մուհաւէրէ խնտէ յի-
նի իգհար իթմէքտէ տիր տիմք սանոյրը

Պէշտ տայիմա էօյլէ մէմուլ իժմիշիմ
տիր քի, մուհարէգէյի հաշլըրէ, մուհարէ
սիւանըն արատըղը ֆուրսամթը մէյտանէ
ըրգարմը, վէ պաշլըմ ֆուսիւսա դար-
շը տուրմուշ օլան Ֆրանսա միւզմէհալ
օլմուշ. Ա.վ.թիւանըն ասթըրիմէ հալ ու
մէվդար, հէնուզ ինժիյար պուլմամը,
հրուսիս, հա կիզլի էսթիտ աշիքետար
տուրէթտէ ֆուսիւսիս տօսթ օլմուշ,
ինկիլթէրրա, ատէթիւտն օլտուղու
վէմէ իւրթէ, հազրրըրգարգ պուլուշ,
միւլաթիւն

մուշ . Իմպլեան , Բոսա վէ տախիլի բո-
ւիթիգալաբը իւէ մէշըւ գալմը . Իս-
բաննա , պիրպպինի զըրմադ մուհա-
րէպէնի կիրտապընն քէնաբընտա , վէ
Սլապաւա մէսէլէպի տախի , հալէա ա-
յրգ գալմը տոր :

Բուսիւ իշին, պունտանտա ալէա
պիր ֆուրսաթ օլամադ :

Իրենս Կօրչագօթուն պեհաննամեսի,
նուֆուզ ու թէէսսիր ճիհէթի իլէ, էհէբ
պիւսպիւթիւն տէյիւ իսէ պիլէ, հէման,
Սէվասթօբօլուն ֆէթճ իտիլմէսինէ միւս
սաւլի մագամընտա կիպի պիր շէյ սա-
եբլոր :

1856 աննսխնուն պերու, Ռուսի-
անըն գովվելթի, զիեատեսի իլն արթմը
օրուպ, օրտուսու թանգիմ օլունմուշ,
թալիմի պիր չօգ իթիեաթ ասաքիր
պուլունմագտա, գալեալարը եննի ու-
սուլե թէպտիլ իտիմիշ վե թէքրաթն
սիլահլաթտըրլըշ- բիեատես ասաքի-
րինե, բէք չօգ զուլուգտան տօլար
սիլահլար վերիմիշ, օֆիլեալարըն իմ
ու թէրպիեթի եօլունա կիրմիշ, Գը-
րօնթիտա, ալընմագ պիր հալե վագ օ-
լունմուշ, վե պա խուսուս, Ռուսիանըն
եւրեյն մագաթնտա օլան մահլլեթտե
հուտուտ պաշլարընա գատար, աքե-
րինե պիլիլե տէմիր եօլ խաթթարը
տառիլ թէքմիլ իտիմիշ տիր քի, անըն-
լա, աջ միւստտեթ զարֆնտալ, պիլիլե
ասաքիր ֆըրգալար, վե միւսհիմաթը
հարպիլե, իսթենիլե թարաֆա իրսալ
գըրնապիլեճէք տիր :

Պիր մուհարեպէ վուզուհնտէ, Ավսթ.
թո-Մաճար հիւրիւմթիւնն, սրահա
հուսիսեա գարշը չըգաճաղընը տախի
տէրիշ իթիշիմիզտէ, Բուսիա, իճիթ-
մալտէն օլտուղու իւզըն, Ավսթըրիանըն
կաշիիէ եւալթիւնն, ղայէթէ ճէսիմ
պիր օրտու սէվէ իտէրէք, Գրազօվիյի
զապթ իլլէմէք իսթէնճէնէք, վէ Բուսիա
պիւսիւք պիր մուհարեպէյէ կիրիտիք-
տէ, Լէհիլթիւնն ղայէթէ իճիթմալտէն
պուրտուսն իլլիթլալարընը մէն իթմէք
իւզըն, Լէհիլթիւն տախի բէք պիւ-
սիւք պիր օրտու սէօքճէք տիր:

Ավսթրիանըն տախի այնի ուուրլթուե
 րուսիանըն իւզըրինէ տիւմէսինի մէն իյ-
 ըմէք իւզըն, չու սոն կիւնլէրտէ, Վար-
 յաւիա գալէալաընա, զիեաւտէսիյլէ իւ-
 թիճընամ վիրիւի, վէ մէշըքիւր գա-
 ղէալար իլէ Ավսթրիա հաւտուաւ պէյ-
 ինտէ, թօրադ իսթիճընամալար եւ-
 րըյըն տոր :

Պոլսոն արգարշտան կէլէն շու
տուր քի, շարժեամէլը իլէ պաղլը
պոլսոնաճաքմերը, Եօզա պոլսոն-
աճաճաքմերը, Թիւրքիանը զապթ
իտիլմսինի, վէ Ավսթրո-Մաճար իմէ.
Ապթօրուղոլսոն մաճիտիլմսինի կէօր-
մէն հազըրմերը Եօզա տէիլմիդը,
Զիւնքի, էկէր, 1856 աճառամսի-
նի երըթըլըպ, բաքլալըր, առամ
էլէրէն զօնապղըղըն երիւղիմիւզէ
ճորտաթմաթառան սիւսաւէն ետէր հ.

«էք, իւերուտէ վուգուի իհիթիմալտէն
պուլունան վաղալարա, քեամիլէն հաս-
զըր պուլունմուչ օլմալբերդ :

Կէր (Ուսիսեան, քէնտի Թարգեհ
Խասիմանէսիւնի, 1854 սէնէսիւնէ ներե-
տէ պրորաթոր իսէ, ու վաղըթտան պե-
րու հիշ Կիր յէյ վուգու պուլմամը կի-
պի, թէքարէն էէ արմարեան, մուհա-
րէպէ իթմէքսիդին միւսաաաաա իսեր ի-
սէք, հիշ տէյիլ իսէ, շիմտիքիստէն
բէք ազ ֆայիտէլի Կիր վաղըթտա,
քէնտիսիէ գարշը չըգմաաա հաղըրլա-
մըջ ումալըբըր :

Բուսիս, ապա դան տէօքմէքիզին,
վէ տիբօյածնա պիր ֆիւրուհայիթ իւն,
չիմտիքի միւհիմմ աղբընը արմաղը-
ղը, հէր շէյէ միւրաճճաճ թութաճաղ
տիր. չիւնքի սօնրաաան աղբը աղբը,
սանթրանչ թախթսընտա իքիսնի թա-
ղընը սիւրմէք իչին հաղբըլըղ կէօրմէ-
լէ մէյդուկ օյապիւնէէք տիր:

Տիրութեամբ տակաւն ուղագլուր
 միւսահետեւ իտերեք քէնմէք քի,
 իլերուտէ իշէր նէ՛ տերեճետէ աղըր
 հալլէր քէսպ էլլէյճէլէր տիր, վէ օ-
 նա կէտէրէ Էօլլիւպ պիշլէլի տիրէր քի,
 պուռնտան սանրա տահա աղըր պիր մու-
 հարէպէյէ թուրթուլմագ վէ բւք պիւ-
 յիւք կիւճիւքէրէ տուշտօր օլմագ իշին,
 նէ օլուր իսէ օլտուն տիլերէք սուհուն
 պագըր գալմաւընա չալըշմագտան իսէ,
 պէօլլէ պիր մուղպիրի չէր օլան հարէ-
 մէրէք Գաղըր իշլիւք, պիւրօլ պիւլիւք
 միւսթաթօրլուղումուղուն (Ինկիլիթէր
 րանն) էպտի տան վէ մէնֆաւթը իգ-
 թիգասընտան տէյի՛ յի տիր:

Պէն էօյլէ իթիմատ իտերիմ քի,
 Եւ ի հեր գալստ օլսա, վէ հեր նէ կէ-
 տա թէհլիքէլերէ կիրիշմէք լազլմ կէլ-
 ան, Բարիս Ահմեմէսինն ապգը գալ-
 Եւսը իւզլրինէ իսրար իտիպ տուրմա-
 Եբեք :

Կերէք վազ իֆէմիզ, վէ կերէք մէն-
ֆաաթլարըմըզ, պէօյէ եաթմալըզը
մաթլուպ իյէմէքտէ ալրէն:

Բարիտունն ավրնան սոն մէքըռւպ
ար նոյեմբեր 27 է գաւար տոր: Նու
մէ բրդէս Լիպր զազթասրնն նէշր իյ
էտփի պիր մէքըռւպտա արթիտէքի
Թափալիւ մալիւմաթլար օգուճուշ
տոր:

Գլուխու մարիֆէթի էլ յիւ Յավ-
րեա վարիտ օյան Մ. Կամպէթթանըն
պէր թահրիբաթը, Յրանսատա պէօ-
նիւք պէր ասաիշի հաւ հիւքմ իթմէք-
է օլտուղունու պիտիորը: Լօար օր-
ուսու, իքի եւիզ պին քիշիտէն իպա-
նէթ պուլունմադատա տըր, մէզքիւր օր-
ուսեա, քեկտեմք. 1 տէ 200 պինէֆէր
լարտ Մօպիլլէրի հիսապա գօյմադօր-
ըն, տիկէր եւիզ պին քիշի տաթի Թ-
ալէ օլունանճազ տըր: Նասըլ քի քէշֆ
լիւնուր մէրգուլման ասաքիր պէր մա-
ալլէ ճէմ օլունմամաշ իտի, Լաքին,
իւն պէ կիւն ճէմ իտիմքտէ տիւ:

